

“

PROGRAMY KSZTAŁCENIA PRZEDMIOTÓW ARTYSTYCZNYCH

”

OPRAC. DR BEATA LEWIŃSKA

1

WYTYCZNE DO TWORZENIA PROGRAMÓW

Dyrektor szkoły:

- dopuszcza do użytku w danej szkole przedstawione przez nauczycieli programy nauczania, po zasięgnięciu **opinii rady pedagogicznej** (art. 22a ust. 6 ustawy o systemie oświaty),
- ustala zestaw podręczników lub materiałów edukacyjnych obowiązujący we wszystkich oddziałach danej klasy, po zasięgnięciu **opinii rady pedagogicznej i rady rodziców** (art. 22ab ust. 4 ustawy).

WYTYCZNE DO TWORZENIA PROGRAMÓW

- W przypadku szkoły artystycznej nauczyciel lub zespół nauczycieli prowadzących dane zajęcia edukacyjne artystyczne przedstawia dyrektorowi szkoły program nauczania danych zajęć edukacyjnych artystycznych.
- Dz.U.2019.0.1481 t.j. - Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty art. 22 a.

WYTYCZNE DO TWORZENIA PROGRAMÓW

- 4. Program wychowania przedszkolnego i programy nauczania, o których mowa w ust. 1 i 3, mogą obejmować treści nauczania wykraczające poza zakres treści nauczania ustalonych w podstawie programowej wychowania przedszkolnego, treści nauczania ustalonych dla danych zajęć edukacyjnych w podstawie programowej kształcenia ogólnego oraz w formie efektów kształcenia dla danego zawodu w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego albo podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa artystycznego.
  - Dz.U.2019.0.1481 t.j. - Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty art. 22 a

PODSTAWA PROGRAMOWA A PROGRAM NAUCZANIA

- Podstawa programowa i program nauczania są niezbędne do realizacji procesu dydaktycznego.
- Prawo oświatowe jednoznacznie definiuje oba dokumenty i z tych definicji wywodzimy różnice w ich konstrukcji, a także przydatności w sposobie wykorzystania podczas procesu nauczania.

PODSTAWA PROGRAMOWA A PROGRAM NAUCZANIA

- ▶ Podstawa programowa to obowiązkowy zestaw celów kształcenia i treści nauczania, w tym umiejętności opisanych w formie ogólnych i szczegółowych wymagań dotyczących wiedzy i umiejętności, które powinien posiadać uczeń po zakończeniu określonego etapu edukacyjnego.
- ▶ Podstawa programowa jest aktem prawnym jednolitym dla wszystkich szkół artystycznych, stanowionym przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

PODSTAWA PROGRAMOWA A PROGRAM NAUCZANIA

- Program nauczania natomiast jest:
  - opisem sposobu realizacji celów kształcenia
  - opisem treści nauczania ustalonych w podstawie programowej dla danego etapu edukacyjnego

- Program nauczania może być również tworzony i realizowany dla zajęć edukacyjnych, dla których nie została ustalona podstawa programowa.

PODSTAWA PROGRAMOWA A PROGRAM NAUCZANIA

- *Program nauczania ustala, jakie wiadomości, umiejętności i nawyki o trwałych walorach poznawczych i wychowawczych oraz w jakiej kolejności uczniowie mają sobie przyswoić. Program zawiera uwagi wstępne (z określonymi celami nauczania danego przedmiotu); materiał nauczania (podstawowe informacje, pojęcia, prawa, teorie [...] zasady, metody, 6 techniki pracy z zakresu dyscypliny naukowej odpowiadającej danemu przedmiotowi; uwagi o realizacji programu oraz wskazówki na temat metod, form organizacyjnych i środków umożliwiające skuteczną realizację materiału nauczania, objętego programem.*
- *Kupisiewicz W., Dydaktyka ogólna, Graf Punkt Oficyna Wydawnicza, Warszawa 2000.*

PODSTAWA PROGRAMOWA A PROGRAM NAUCZANIA

- ▶ *Program nauczania, program szkolny, przedstawienie celów, treści oraz metod nauczania i uczenia się danego przedmiotu, niekiedy również wyników, które powinny być osiągnięte przez uczniów.*
- *Okoń W., Nowy słownik pedagogiczny, Wydawnictwo Żak , Warszawa 1996).*

PODSTAWA PROGRAMOWA A PROGRAM NAUCZANIA

- Zrozumienie różnicy między podstawą programową a programem nauczania ułatwia skoncentrowanie się na tym, co kryje się w definicji programu pod określeniem „sposób realizacji celów kształcenia oraz treści nauczania”.

PROGRAM NAUCZANIA

- Sposób realizacji to:
  - kolejność realizacji treści nauczania (liniowo, koncentrycznie, spiralnie),
  - dobór metod i technik adekwatnych do celów kształcenia,
  - propozycje sposobów oceny stopnia osiągnięcia wymagań przez uczniów.

Właśnie te elementy składające się na „sposób realizacji” są najistotniejsze, bo to one determinują przebieg procesu dydaktycznego jako całości. Upraszczając, można więc powiedzieć, że podstawa programowa wskazuje, czego nauczać, natomiast program nauczania opisuje, jak to robić.

PROGRAM NAUCZANIA

- Nauczyciele mogą korzystać z programów zaproponowanych przez wydawnictwa, instytucje zajmujące się tworzeniem programów nauczania, innych nauczycieli lub mogą też skonstruować własny program nauczania.
- Na podkreślenie zasługuje to, że jakiegokolwiek jest źródło pochodzenia programu nauczania powinien on być dostosowany do potrzeb i możliwości uczniów dla których jest przeznaczony. Stąd też bardzo ważną rolę w wyborze, modyfikacji i konstruowaniu programu nauczania odgrywa nauczyciel, albowiem to on najlepiej zna specyfikę szkoły i środowiska lokalnego oraz możliwości swoich uczniów.

PROGRAM NAUCZANIA

- Im większy wachlarz i różnorodność dostępnych programów nauczania skonstruowanych w oparciu o różne koncepcje pedagogiczne, tym łatwiej nauczycielowi wybrać taki, który jest najlepiej dostosowany do potrzeb jego uczniów lub wymaga niewielkiej modyfikacji, by spełnił ten warunek.

PROGRAM NAUCZANIA

- Treści nauczania zawarte w programie nauczania mogą wykraczać poza treści ustalone w podstawie programowej, natomiast nie dopuszcza się, by treści w programie nauczania nie wyczerpywały treści podstawy programowej. Program jest więc dokumentem szerszym i – z punktu widzenia możliwości wykorzystania w procesie dydaktycznym – dokładniejszym niż podstawa programowa, która wytycza kierunek: wskazuje cele i treści kształcenia konieczne do zrealizowania w danym przedmiocie na określonym etapie edukacyjnym. Natomiast w programie nauczania treści te mogą być rozszerzone zgodnie z koncepcją autora i są obudowane opisem metod i technik nauczania oraz sposobów sprawdzania poziomu osiągniętych wymagań przez uczniów.

PROGRAM NAUCZANIA - PRZYKŁADOWA KONSTRUKCJA

➤ ROZDZIAŁ 1 – ZAŁOŻENIA OGÓLNE

- informacje obejmujące typ szkoły artystycznej, etap edukacyjny (etapy edukacyjne), przedmiot (w tym zakres kształcenia), blok przedmiotowy lub inny rodzaj zajęć edukacyjnych, dla których program nauczania jest przeznaczony, autora (współautorów) programu nauczania, a w przypadku programu nauczania dla zajęć edukacyjnych artystycznych - również nazwę i symbol cyfrowy zawodu
- omówienie założeń, na jakich została oparta koncepcja programu nauczania, relacji do zakresu podstawy programowej, ewentualnych specjalnych warunków odnoszących się do realizacji programu nauczania.

PROGRAM NAUCZANIA - PRZYKŁADOWA KONSTRUKCJA

➤ ROZDZIAŁ 2 – CELE KSZTAŁCENIA

- Ogólne i szczegółowe cele edukacyjne, uwzględniające osiągnięcia uczniów ustalone w podstawie programowej

Najprościej jest skorzystać z podstawy programowej i spośród wypisanych tam celów wybrać te, które odpowiadają danemu przedmiotowi (efekty kształcenia).

PROGRAM NAUCZANIA - PRZYKŁADOWA KONSTRUKCJA

- ROZDZIAŁ 3 – PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW
- sposoby, metody i techniki ich osiągnięcia (Tutaj proponuję wykaz i definicje poszczególnych form realizacji zadań, np.: wykład wprowadzający, rozmowa nauczająca, korekta indywidualna, korekta zbiorowa, ćwiczenia praktyczne, nauczanie bezpośrednie, działania kreatywne, referaty uczniowskie itd.).

PROGRAM NAUCZANIA - PRZYKŁADOWA KONSTRUKCJA

- ROZDZIAŁ 4 – DOSTOSOWANIE DO INDYWIDUALNYCH POTRZEB I MOŻLIWOŚCI
- Tutaj podajemy:
  - Jak będziemy realizować program dla uczniów posiadających orzeczenie (kryterium jakościowe i ilościowe).
  - Jak będziemy pracować z uczniem słabym lub słabo zmotywowanym (kryterium jakościowe i ilościowe).
  - Jak będziemy pracować z uczniem zdolnym (kryterium jakościowe i ilościowe).

PROGRAM NAUCZANIA - PRZYKŁADOWA KONSTRUKCJA

➤ ROZDZIAŁ 5 – PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA

- propozycje metod oceny osiągnięć, uwzględniające metody sprawdzania, czy zostały osiągnięte założone cele, z uwzględnieniem w zakresie kształcenia ogólnego standardów wymagań będących podstawą przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów, określonych w odrębnych przepisach
- Propozycje metod oceny, to np.: sprawdziany wiadomości, kartkówki, wypowiedzi ustne, przeglądy, przesłuchania w obecności nauczyciela, przesłuchania zewnętrzne itd., korekty indywidualne i zbiorowe

Po tych propozycjach formułujemy wymagania na poszczególne oceny

PROGRAM NAUCZANIA - PRZYKŁADOWA KONSTRUKCJA

➤ ROZDZIAŁ 6 – PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA

Uwaga: formułujemy kryteria oceny patrząc na to czym uczeń ma się wykazać, a nie czym się nie wykazał.

Przykład negatywny:

Stopień dopuszczający: uczeń nie przychodzi na lekcje, nie jest przygotowany, nie potrafi samodzielnie wykonać zadanych ćwiczeń, itd.

Przykład pozytywny:

Stopień dopuszczający: uczeń czasami przychodzi przygotowany, z pomocą nauczyciela wykonuje proste ćwiczenia, itd.

PROGRAM NAUCZANIA - PRZYKŁADOWA KONSTRUKCJA

- ROZDZIAŁ 7 – MATERIAŁ NAUCZANIA WRAZ Z PRZEWIDYWANYMI OSIĄGNIĘCIAMI UCZNI
- Materiał nauczania związany ze szczegółowymi celami edukacyjnymi, uwzględniający treści nauczania ustalone w podstawie programowej nie szczegółowo lecz w modułach.
- Opis założonych osiągnięć ucznia po realizacji danej partii materiału (modułu).

POWODZENIA. DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

